

10-14 Yaş Arası Gençlerin Televizyon İzleme Alışkanlıkları ve Çok İzledikleri Diziler*

Television Viewing Habits Of Young People Aged 10-14 And The Most Watched Tv Series

Alev ÜSTÜNDAĞ, T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, E-posta: alevustundag@gmail.com
Özcan DOĞAN, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, E-posta: ozcdogan@hacettepe.edu.tr

Anahtar Kelimeler:

Diziler, Genç,
Televizyon, Medya,
Görsel Medya.

Öz

Medya, özellikle görsel medya, en çok da televizyon çocuklar ve gençler üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. Bu araştırmada, 10-14 yaş arası gençlerin televizyon izleme alışkanlıkları ve en çok izledikleri dizilerin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden betimleyici araştırma modeli kullanılmıştır. Betimleyici araştırma yöntemlerinden anket yöntemi kullanılarak 10-14 yaş arası gençlerin televizyon izleme alışkanlıkları ve en çok izledikleri diziler belirlenmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen anket formu kullanılmıştır. Anket formu; Ankara kent merkezinde bulunan ve tabakalı örnekleme yöntemi ile seçilen 15 ortaokula devam eden 1530 gence uygulanmıştır. Betimleyici araştırma sonucunda elde edilen veriler yüzde tabloları ile ifade edilmiştir.

Keywords:

Tv Series, Young,
Television, Media,
Visual Media.

Abstract

The media, especially visual media and most particularly television, has a great effect on children and young. In this research is aimed at determining the television viewing habits and the most watched TV series of young people aged 10-14. In this research, quantitative research methods, descriptive research model was used. Using the survey method, descriptive research method is determined television viewing habits and the most watched TV series of young people aged 10-14. To gather data, questionnaire were utilized that developed by the researchers. A questionnaire was applied to 1530 young people who continue to secondary school with 15 selected stratified sampling method in Ankara provincial center. The data obtained from the descriptive research results are expressed as a percentage tables.

*: Bu çalışma, "10-18 Yaş Arası Gençlerin İzledikleri Dizilerin İçerik Açısından İncelenmesi" başlıklı doktora tez çalışmasından üretilmiştir.

Giriş

İnsan, doğumdan itibaren çevresi ve içinde yaşadığı sosyal hayat ilgili bilgi edinmeye başlamaktadır. Medya ve özellikle televizyon sadece çocukları değil, gerçekte tüm izleyicileri değişik şekillerde etkileyebilmektedir (Mutlu, 1999). Televizyon, hem aynı anda birçok kişiye mesajlarını iletebilen etkili bir verici (Pembecioğlu, 2013), hem çok kullanılan görsel medya aracı (Signorelli 2004) hem de önemli bir sosyalleşme aracı olarak kabul edilmektedir (Özer 2004; Signorelli 2004). Medya, yığınları etkileyen, bireylere model alma ve çevrelerinde olup bitenden haberdar olma olanağı sağlayan, toplumun çeşitli katmanlarına birlikte ve birbirinden ayrı biçimde hitap edebilen ve iletiler gönderebilen bir araçtır. (Pembecioğlu, 2013).

Televizyon; çok pahalı olmaması, birçok kanalının bulunması, yirmi dört saat kesintisiz yayın yapılması, her yaştan insana hitap etmesi, izleyenin edilgen olması, rahat bir pozisyonda izlenebilmesi, durumları görüntülerle aktarması, izlenebilir olması sebebiyle gerçekçiliği arttırması sebebiyle görsel-işitsel kitle iletişim araçları arasında en etkili ve en çok kullanılanıdır (Ayaşlı, 2006; Kalan, 2010). Toplumun hemen her kesiminden ve her yaştan insanın kullandığı televizyon, en çok çocuklar üzerinde etkilidir. Televizyon çocukları olumlu etkileyebileceği gibi olumsuz da etkileyebilmektedir (Kalan, 2010; Büyükbaykal; 2007). Televizyonun olumlu etkileri arasında; bilgilendirme ve sosyalleştirme işlevinin olması, bilgi üretimine katılmayı sağlaması, dil ve zihin gelişimini teşvik edici olması, öyküye müdahil olmayı sağlaması, kişinin günlük çevresinde ulaşamayacağı görüntüleri getirerek çevresini zenginleştirilmesi, çocuğun dış dünyayı tanıması ve anlamlandırmasını sağlaması sayılabilir (Akyüz, 2013; Büyükbaykal, 2007; Mutlu 2005). Ayrıca; televizyon ve video oyunlarının çocukların eğitimine katkıda bulunduğunu, onları zekalarını kullanmaya, dünyayı yorumlamaya ve becerilerini geliştirmeye ittiğini de ifade edilmektedir (Akyüz, 2013).

Ülkemiz açısından bakıldığında gençler tarafından hangi dizilerin daha çok izlendiğini ortaya çıkaran bir araştırmaya rastlanmamıştır. Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı (EARGED) tarafından 2008 yılında “Öğrencilerin Televizyon İzleme Alışkanlıkları” isimli bir araştırma yapılarak, ilköğretim ve ortaöğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin televizyon izleme alışkanlıklarının belirlenmesi amaçlanmıştır (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2008). Benzer bir araştırma da 2006 yılında Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) tarafından “İlköğretim Çağındaki Çocukların Televizyon İzleme Alışkanlıkları Araştırması” adı altında yapılmıştır. Her iki araştırmada da genel olarak ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerinin televizyon izleme alışkanlıkları ortaya çıkarılmış ancak hangi dizilerin daha fazla izlendiğine yer verilmemiştir. Bu nedenle araştırmanın temel amacı; 10-14 yaş arası gençler tarafından en çok izlenen dizileri tespit etmektir. En çok izlenen dizilerin belirlenmesinin yanı sıra, gençlerin televizyon izleme alışkanlıkları ile ilgili de bilgiler elde edilmiştir.

Araştırmanın Modeli:

Yapılan araştırmada, 10-14 yaş arası gençlerin televizyon izleme alışkanlıkları ve en çok izledikleri dizilerin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu amacı gerçekleştirmek için nicel araştırma yöntemlerinden betimleyici araştırma modeli kullanılmıştır.

Betimsel araştırma, betimsel bir durum saptama niteliğinde olup, durum çalışmalarının “nasıl” ve “niçin” sorularını temel alarak, araştırmacının kontrol edemediği bir olgu ya da olayı derinlemesine incelemesine olanak veren araştırma yöntemi olduğunu söylemek mümkündür (Yıldırım ve Şimşek, 2005; Karasar, 2015).

Betimsel araştırma yöntemlerinden anket yöntemi kullanılarak 10-14 yaş arası gençlerin televizyon izleme alışkanlıkları ve en çok izledikleri diziler belirlenmiştir. Anket; herhangi bir konuyla ilgili durumu ve tutumu belirleyebilmek için düzenlenmiş ayrıntılı ve kapsamlı soru dizisi olup, sistematik veri toplanmasını sağlamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

Evren ve Örneklem:

Araştırmanın evrenini Ankara kent merkezinde (Çankaya, Yenimahalle, Pursaklar, Sincan, Etimesgut, Keçiören, Altındağ ve Mamak) bulunan ve Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı ortaokullara devam eden gençler oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklem grubunu ise, ortaokula devam eden 10-14 yaş arası 1530 genç oluşturmaktadır. Araştırmada katılımcıların belirlenmesi için tabakalı örneklem seçimi yönteminden yararlanılmıştır. Tabakalı örneklemin seçilmesinin amacı, evreni iyi temsil eden örneklem yöntemi olmasıdır. Temel amacımız; Ankara kent merkezinde yer alan ilçelerde bulunan tüm ortaokullara eşit derecede seçilme şansı sunmak ve seçilen örneklemin tüm evreni temsil edebilmesini sağlamaktır. Ankara kent merkezindeki ortaokullardan, öğrenci sayılarına göre büyüklüğe orantısız olasılıklı seçim yöntemi kullanılarak 15 ortaokul seçilmiştir. Her bir sınıftan (5., 6., 7. ve 8. sınıf) anket formunu dolduracak öğrencilerin belirlenmesi için sistematik örnekleme yönteminden yararlanılmış olup, öğrenci listesinin sonunda bulunan 5 kız ve 5 erkek öğrenci tarafından anket formu doldurulmuştur. Örneklem grubunda yer alan kız öğrencilerin %8.8'i, erkek öğrencilerin %14.5'i 10 yaş grubunda; kız öğrencilerin %15.4'ü, erkek öğrencilerin %22.3'ü 11 yaş grubunda; kız öğrencilerin %21.6'sı, erkek öğrencilerin %21.5'i 12 yaş grubunda; kız öğrencilerin %21.1'i, erkek öğrencilerin %25.5'i 13 yaş grubunda ve kız öğrencilerin %33.1'i, erkek öğrencilerin de %16.3'ü 14 yaş grubunda yer almaktadır. Örneklem grubunda yer alan kız öğrencilerin %23,2'si, erkek öğrencilerin %26,4'ü 5. sınıfta; kız öğrencilerin %16,7'si, erkek öğrencilerin %31,1'i 6. sınıfta; kız öğrencilerin %28,0'ı, erkek öğrencilerin %28,8'i 7. sınıfta ve kız öğrencilerin %32.1'i, erkek öğrencilerin de %13.7'si 8. sınıfta bulunmaktadır.

Veri Toplama Araçları:

Bu araştırmada kullanılan temel veri toplama aracı ankettir. Anket formu hazırlanırken konuya ilişkin literatürden ve daha önce çeşitli yüksek lisans ve doktora tezlerinde kullanılan televizyon ile ilgili değerlendirme anketlerinden faydalanılmıştır (MEB, 2008; RTÜK, 2006; Coşgun, 2012; Rideout ve ark, 2010). Araştırmacılar tarafından geliştirilen anket formu, araştırmanın amaçları doğrultusunda “Kişisel Bilgiler” ve “Televizyon İzleme Alışkanlıklarına İlişkin Bilgiler” olmak üzere iki bölüme ayrılmıştır. Anket formunda hem çoktan seçmeli sorulara, hem de açık uçlu sorulara yer verilmiştir.

“Kişisel Bilgiler” formu 13 çoktan seçmeli sorudan oluşmaktadır. Gencin ve ailesinin demografik özelliklerine ait bilgileri içermektedir. “Televizyon İzleme Alışkanlıklarına İlişkin Bilgiler” formu ise 10 çoktan seçmeli ve 9 açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Gençlerin günde kaç saat televizyon izledikleri, hangi saatler arasında televizyon izledikleri, neden televizyon izledikleri, günde kaç saat dizi izledikleri, en çok hangi diziyi izledikleri, en çok sevdikleri oyuncularını ve dizileri sevme sebepleri gibi televizyon izleme alışkanlıklarına ait bilgileri içermektedir.

Verilerin Toplanması ve Analizi:

Araştırmaya başlanmadan önce, Hacettepe Üniversitesi Etik Komisyonu’ndan Etik Kurul Onayı alınmıştır. Etik Kurul Onayı ile Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden, öğrenci sayılarına göre büyüklüğe orantısız olasılıklı seçim yöntemi kullanılarak belirlenen 15 ortaokul için araştırma izni alınmıştır. Verilerin toplanması Nisan ayı içerisinde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmacılar tarafından geliştirilen anket formu; 10-14 yaş arasında bulunan ve ortaokula devam eden 1530 gence uygulanmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerden elde edilen veriler ayrı ayrı incelenmiştir. Çoktan seçmeli soruların incelenmesinde betimsel istatistiksel yöntemler kullanılarak her bir soru için frekans ve yüzde hesapları yapılmış olup, sonuçlar tablolarla ifade edilmiştir. Açık uçlu soruların değerlendirilmesinde ise, öncelikle verilerin dökümü yapılmış, daha sonra dökümü yapılan veriler, araştırmanın amaçları ile ilişkilendirilerek kodlanıp, tablolar haline sunulmuştur.

Bulgular ve Tartışma

Bulgular ve tartışma kısmında 10-14 yaş arası gençlerin televizyon izleme alışkanlıkları ve en çok izledikleri diziler ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Tablo 1: Boş Vakit Etkinliklerine Göre Dağılım

Boş vakit etkinlikleri	Kız		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Bilgisayarda vakit geçiriyorum	369	54,1	486	57,3	855	55,9
Televizyon izliyorum	306	44,9	393	46,3	699	45,7
Kitap okuyorum	321	47,1	364	42,9	685	44,8
Dışarı çıkıyorum	221	32,4	297	35,0	518	33,9
Telefonla uğraşıyorum	215	31,5	240	28,3	455	29,7
Uyuyorum	149	21,8	247	29,1	396	25,9
Ders çalışıyorum	208	30,5	272	32,1	480	31,4
Müzik dinliyorum	194	28,4	185	21,8	379	24,8
Spor yapıyorum	86	12,6	117	13,8	203	13,3
Test çözüyorum	136	19,9	156	18,4	292	19,1
Maç izliyorum	61	8,9	125	14,7	186	12,2
Maket yapıyorum	11	1,6	32	3,8	43	2,8
AVM’ye gidiyorum	18	2,6	27	3,2	45	2,9
Kuran-ı Kerim okuyorum	17	2,5	26	3,1	43	2,8

Tablo 1’de örneklem grubunda yer alan öğrencilerin boş vakitlerinde yaptıkları etkinliklere göre dağılımları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde kız öğrencilerin %54.1’inin, erkek öğrencilerin %57.3’ünün bilgisayarda vakit geçirdikleri; kız öğrencilerin %44.9’unun, erkek öğrencilerin %46.3’ünün televizyon izlediği; kız öğrencilerin %47.1’inin, erkek öğrencilerin %42.9’unun kitap okuduğu; kız öğrencilerin %32.4’ünün, erkek öğrencilerin %35.0’nin dışarı çıktığı; kız öğrencilerin %31.5’inin, erkek öğrencilerin %28.3’ünün telefonla uğraştığı; kız öğrencilerin %21.8’inin, erkek öğrencilerin %29.1’inin uyuduğu; kız öğrencilerin %30.5’inin, erkek öğrencilerin %32.1’inin ders çalıştığı; kız öğrencilerin %28.4’ünün, erkek öğrencilerin %21.8’inin müzik dinlediği; kız öğrencilerin %12.6’sının, erkek öğrencilerin %13.8’inin spor yaptığı; kız öğrencilerin %19.9’unun, erkek öğrencilerin %18.4’ünün test çözdüğü; kız öğrencilerin %8.9’unun, erkek öğrencilerin %14.7’sinin maç izlediği; kız öğrencilerin %1.6’sının, erkek öğrencilerin %3.8’inin maket yaptığı; kız öğrencilerin %2.6’sının, erkek öğrencilerin %3.2’sinin AVM’ye gittiği ve kız öğrencilerin %2.5’inin, erkek öğrencilerin de %3.1’inin Kuran-ı Kerim okuduğu görülmektedir.

Verilen yanıtlara bakıldığı zaman kız ve erkek öğrencilerin boş vakitlerini geçirmek için benzer etkinlikler yaptıkları görülmektedir. Tokgöz ve arkadaşları (2015) da benzer şekilde ortaokul öğrencilerinin serbest zaman tercihlerinin cinsiyet değişkenine göre incelemiş ve serbest zaman tercihlerinin cinsiyete göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşmışlardır. Cinsiyetler arasında yapılan etkinliklerin farklılık göstermemesine karşın, sıralamaya bakıldığı zaman, kız öğrencilerin boş vakitlerinde yaptıkları ilk beş etkinlik; bilgisayarda vakit geçirme (%54.1), kitap okuma (%47.1), televizyon izleme (44.9), dışarı çıkma (32.4) ve telefonla uğraşma (%31.5) iken, erkek öğrencilerin boş vakitlerinde yaptıkları ilk beş etkinlik bilgisayarda vakit geçirme (%57.3), televizyon izleme (%46,3), kitap okuma (%42,9), dışarı çıkma (35,0) ve ders çalışma (32,1) olarak belirlenmiştir. Bu durum da, yapılan etkinliklerin benzer olmasına rağmen cinsiyetler arasında sıralama farkı olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, tablo incelendiğinde hem kız hem de erkek öğrencilerin %55,9 oranında boş vakitlerinde en çok bilgisayarda vakit geçirdikleri görülmektedir. Araştırma sonuçlarında, ortaokul öğrencilerinin okul dışı zamanlarında en çok bilgisayarda vakit geçirdikleri ve internette dolaşıp oyun oynadıkları belirlenmiştir (Arslan Cansever, 2010; Gökçearsan ve Seferoğlu, 2015). Yapılan diğer araştırmaların sonucunda da ortaokul öğrencilerinin boş vakitlerinde, bilgisayarda vakit geçirme, spor yapma, televizyon seyretme, ders çalışma, kitap okuma, gezme, müzik dinleme, aile ve arkadaşlarla vakit geçirme, spor yarışmalarını izleme ve müzik aleti çalma gibi aktiviteler yaptıkları tespit edilmiştir (Aslan ve Arslan Cansever, 2012; Hekim ve Yüksel, 2015; İlhan ve Çetinkaya, 2013). Bu durum elde edilen bulgularla tutarlılık göstermektedir. Bu bulguların yanısıra ders çalışmak ve test çözmek gibi akademik etkinliklerin ve uyumanın gençler tarafından boş zaman etkinliği olarak değerlendirildiği görülmektedir. Bu sonucun; toplum baskısı nedeniyle akademik olarak başarılı olmanın gençler için önemli olmasından ve yoğun geçen eğitim hayatı nedeniyle dinlenmeye olan ihtiyaçlarının artmasından kaynaklandığı düşünülebilir.

Tablo 2: Televizyon İzleme Durumu Göre Dağılım

Televizyon izleme durumu	Kız		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
İzlerim	661	96,9	812	95,8	1473	96,3
İzlemem	21	3,1	36	4,2	57	3,7
Toplam	682	100,0	848	100,0	1530	100,0

Tablo 2’de örneklem grubunda yer alan öğrencilerin televizyon izleme durumlarına göre dağılımları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde, hem kız (%96,9) hem de erkek öğrencilerin (%95,8) %96,3 oranında televizyon izlediklerini ifade ettikleri görülmektedir. Gauntlett ve Hill (2002)’in ev halkının (öğrenciler, aileler, yaşlılar, yalnız yaşayanlar ve çocuklu aileleri kapsayan) televizyon izleme alışkanlıklarını belirlemek için yaptıkları araştırma sonucunda da televizyon ve günlük yaşam aktiviteleri arasında karmaşık bir ilişki olduğunu ve ev halkının tamamının günlük yaşam aktiviteleri arasında mutlaka televizyon izlemeye vakit ayırdıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuç 10-14 yaş arası gençlerin televizyon izlemeyi sevdikleri ve tercih ettikleri sonucuna da ulaşmamızı sağlamaktadır. Televizyonun ulaşımı kolay bir eğlence aracı olması, her evde bulunması ve tüm aile bireyleri tarafından da kullanılıp, kabul edilmesi sebebiyle daha fazla tercih edildiği de söylenebilir.

Tablo 3: Televizyon İzleme Saatine Göre Dağılım

Televizyon izleme saati	Kız		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
1 Saat	250	36,7	265	31,2	515	33,7
2 Saat	210	30,8	324	38,2	534	34,9
3 Saat	177	26,0	189	22,3	366	23,9
4 saat ve daha fazla	45	6,6	70	8,3	115	7,5
Toplam	682	100,0	848	100,0	1530	100,0

Tablo 3’te örneklem grubunda yer alan öğrencilerin televizyon izleme saatine göre dağılımları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde, kız öğrencilerin %36,7’sinin 1 saat ve erkek öğrencilerin %38,2’sinin 2 saat televizyon izledikleri görülmektedir. Toplamda ise 10-14 yaş arası gençlerin %34,9 oranında günde 2 saat televizyon izledikleri görülmektedir. Aksaçoğlu ve Yılmaz (2007) yaptıkları çalışmada 5. sınıf öğrencilerinin haftaiçi 1 saatlerini, haftasonu da 2-3 saatlerini televizyon izlemeye ayırdıkları sonucuna ulaşmışlardır. Benzer şekilde, Aral ve arkadaşları (2011) da ilköğretim öğrencileriyle yaptıkları araştırma sonucunda, hafta içi hem erkek hem de kız öğrencilerin ortalama 60-180 dakika arasında televizyon seyrettikleri sonucunu bulmuşlardır. Nielsen Media (1998) tarafından yapılan araştırma sonucunda, çocuk ve gençlerin günde ortalama 2-3 saat televizyon izledikleri bulunmuştur. Benzer bir şekilde Kann ve arkadaşları (2013) tarafından yapılan gençlerin riskli davranışları araştırması sonucunda da 9-12 yaş arası gençlerin günde ortalama 3 saate yakın televizyon izledikleri bulunmuştur. İncelenen araştırma sonuçlarının elde edilen bulgu ile tutarlılık gösterdiği belirlenmiştir. Bu sonuç

gençlerin hayatında televizyonun önemli bir yeri olduğu ve gençlerin günlük rutinleri arasında mutlaka bulunduğu sonucuna ulaşmamızı da sağlamaktadır.

Tablo 4: Gün İçinde En Çok Televizyon İzleme Saatine Göre Dağılım

En çok televizyon izledikleri saat	Kız		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
07:00 - 10:00	36	5,3	45	5,3	81	5,3
10:01 - 13:00	18	2,6	33	3,9	51	3,3
13:01 - 16:00	78	11,4	82	9,7	160	10,5
16:01 - 19:00	171	25,1	237	27,9	408	26,7
19:01 - 22:00	361	52,9	421	49,6	782	51,1
22:01 -	18	2,6	30	3,5	48	3,1
Toplam	682	100,0	848	100,0	1530	100,0

Tablo 4’te örneklem grubunda yer alan öğrencilerin gün içinde en çok televizyon izledikleri saate göre dağılımları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde, hem kız öğrencilerin (%52,9) hem de erkek öğrencilerin (%49,6) %51,1 oranında 19:01-22:00 saatleri arasında televizyon izledikleri görülmektedir. MEB (2008)’in ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarına devam eden gençlerle yaptığı araştırma sonucunda da gençlerin en çok 18:00-21:00 saatleri arasında televizyon izledikleri bulunmuştur. Benzer şekilde, RTÜK (2006) tarafından yapılan araştırma sonucunda da ilköğretim çağındaki öğrencilerin en fazla 19:01-22:00 saatleri arasında televizyon izlediği tespit edilmiştir. Elde edilen sonuç; okulların çoğunlukla tam gün eğitim vermesi nedeniyle gündüzleri gençlerin evde olmaması, dizilerin ve programların genellikle akşam kuşağında yer alması durumuyla açıklanabilir.

Tablo 5: Gün İçinde Dizi İzleme Sürelerine Göre Dağılım

Günde dizi film izleme süresi	Kız		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Hiç izlemiyorum	21	3,1	42	5,0	63	4,1
1 Saat	189	27,7	280	33,0	469	30,7
2 Saat	293	43,0	303	35,7	596	39,0
3 Saat	140	20,5	166	19,6	306	20,0
4 saat ve daha fazla	39	5,7	57	6,7	96	6,3
Toplam	682	100,0	848	100,0	1530	100,0

Tablo 5’te örneklem grubunda yer alan öğrencilerin gün içinde dizi izleme sürelerine göre dağılımları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde, hem kız öğrencilerin (%43,0) hem de erkek öğrencilerin (%35,7) %39,0 oranında gün içinde 2 saat dizi izledikleri görülmektedir. Tablo 3’te gençlerin günde ortalama 2 saat televizyon izledikleri sonucu, gençlerin televizyonu dizi izlemek için kullandıklarını da göstermektedir. Göçen (2011)

yaptığı araştırma sonucunda, öğrencilerin günlük televizyon izleme sürelerini incelemiş, gençlerin en çok dizi/sinema türünde programları izlemeye vakit ayırdıkları sonucuna ulaşmıştır. Bu araştırma sonucu elde edilen bulgularla tutarlılık östermektedir. Cesur ve Peker (2007) tarafından yapılan ilköğretim öğrencilerinin televizyon programları tercihleri araştırması sonucunda da çocuklara en sevdikleri programların isimleri sorulmuş ve gelen cevaplar programın türüne göre kategorilendirilmiştir. Bu soruda ilk tercih olarak verilen cevap diziler olarak saptanmıştır. Gençlerin televizyonu çoğunlukla dizi filmleri izlemek için kullanmaları sonucu, günlük yoğun tempodan uzaklaşma, dinlenme, eğlenme ve rahatlama ihtiyaçlarından kaynaklandığını da düşündürebilir.

Tablo 6: Dizi Film Oyuncularını Sevme Sebeplerine Göre Dağılım

Dizi film oyuncularını sevme sebebi	Kız		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Güzel rol yaptıkları için	425	62,3	527	62,1	952	62,2
Yakışıklı oldukları için	110	16,1	81	9,6	191	12,4
Komik oldukları için	88	12,9	189	22,3	277	18,1
Başrol oldukları için	66	9,7	96	11,3	162	10,5
Güzel oldukları için	45	6,6	12	1,4	57	3,7
Fantastik olduğu için	3	,4	12	1,4	15	,9

Tablo 6’da örneklem grubunda yer alan öğrencilerin dizi film oyuncularını sevme sebeplerine göre dağılımları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde kız öğrencilerin %62,3’ünün, erkek öğrencilerin %62,1’inin güzel rol yaptıkları için; kız öğrencilerin %16,1’inin, erkek öğrencilerin %9,6’sının yakışıklı oldukları için; kız öğrencilerin %12,9’unun, erkek öğrencilerin %22,3’ünün komik oldukları için; kız öğrencilerin %9,7’sinin, erkek öğrencilerin %11,3’ünün başrol oldukları için; kız öğrencilerin %6,6’sının, erkek öğrencilerin %1,4’ünün güzel oldukları için ve kız öğrencilerin %0,4’ünün, erkek öğrencilerin de %1,4’ünün fantastik oldukları için dizi film oyuncularını sevdikleri görülmektedir.

Sıralamaya bakıldığı zaman, kız öğrencilerin ilk üç dizi film oyuncularını sevme sebepleri; güzel rol yaptıkları için (%62,3), yakışıklı oldukları için (%16,1) ve komik oldukları için (%12,9) iken, erkek öğrencilerin dizi film oyuncularını sevme sebepleri güzel rol yaptıkları için (%62,1), komik oldukları için (%22,3) ve başrol oldukları için (%11,3) olarak belirlenmiştir. Ayrıca, tablo incelendiğinde hem kız hem de erkek öğrencilerin %62,2 oranında güzel rol yaptıkları için dizi film oyuncularını sevdikleri görülmektedir. Oyuncuların güzel rol yapmalarının ve komik olmalarının gençlerin dizileri takip etme olasılıklarını arttırdığı ve bu tür dizileri izlemeyi tercih ettikleri sonucuna da ulaşmamızı sağlayabilir.

Tablo 7: Dizi Filmleri Sevme Sebeplerine Göre Dağılım

Dizi filmleri sevme sebebi	Kız		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Eğlenceli/komik oldukları için	323	47,4	390	46,0	713	45,0
Güzel oldukları için	222	32,6	275	32,4	497	31,4
Yapacak başka bir şeyim olmadığı için	134	19,6	135	15,9	269	17,0
Eski zamanları öğrettiği için	18	2,6	79	9,3	97	6,1
Çok uzun yıllar sürdüğü için	0	,0	9	1,1	9	,3

Tablo 7’de örneklem grubunda yer alan öğrencilerin dizi filmleri sevme sebeplerine göre dağılımları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde kız öğrencilerin %47,4’ünün, erkek öğrencilerin %46,0’nun eğlenceli/komik oldukları için; kız öğrencilerin %32,6’sının, erkek öğrencilerin %32,4’ünün güzel oldukları için; kız öğrencilerin %19,6’sının, erkek öğrencilerin %15,9’unun yapacak başka bir şeyi olmadığı için; kız öğrencilerin %2,6’sının, erkek öğrencilerin %9,3’ünün eski zamanları öğrettiği için ve erkek öğrencilerin %1,1’inin çok uzun yıllar sürdüğü için dizi filmleri sevdikleri görülmektedir.

Sıralamaya bakıldığı zaman kız ve erkek öğrencilerin dizi filmleri sevme sebepleri arasında bir fark görülmemiştir. Ancak, erkek öğrencilerin dizi filmleri sevme sebepleri arasında %1,1 oranında çok uzun yıllar sürdüğü için yanıtı bulunurken, kız öğrenciler tarafından bu yanıtın verilmediği de görülmektedir. Ayrıca, tablo incelendiğinde hem kız hem de erkek öğrencilerin %45,0 oranında eğlenceli/komik oldukları için dizi filmleri sevdikleri görülmektedir. Elde edilen bu bulgu Tablo 6’da elde edilen iyi rol yapan, komik ve eğlenceli oyuncularını sevmeleri sonucu ile tutarlılık göstermektedir. İlhan (2010) da yaptığı medya ve gençlik araştırması sonucunda, 14-15 yaş grubu katılımcıların dizi izleme nedenlerini sırasıyla keyifli oluşu (eğlence), merak edilmesi ve zaman geçirmek için olarak bulmuştur. Bu araştırma sonucu da yapılan araştırma sonucunu desteklemektedir. Gençlerin, eğlenceli/komik olduğu için dizi filmleri sevmeleri; stresten uzaklaşma, rahatlama ve eğlenme ihtiyacında oldukları genel durumunu da desteklemektedir.

Tablo 8: İzlenecek Dizilerin Seçimini Yapan Kişiye Göre Dağılım

İzlenecek dizilerin seçimini yapan kişi	Kız		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Diziye göre değişir	476	69,8	545	64,3	1021	66,7
Çocuklar (yani ben)	51	7,5	48	5,7	99	6,5
Baba	62	9,1	113	13,3	175	11,4
Hep birlikte	57	8,4	112	13,2	169	11,0
Anne	36	5,3	30	3,5	66	4,3
Toplam	682	100,0	848	100,0	1530	100,0

Tablo 8’de izlenecek dizilerin seçimini kimin yaptığına göre dağılım yer almaktadır. Tablo incelendiğinde kız öğrencilerin %69,8’inin, erkek öğrencilerin %64,3’ünün diziye göre değişir; kız öğrencilerin %7,5’inin, erkek öğrencilerin %5,7’sinin çocuklar (yani ben); kız öğrencilerin %9,1’inin, erkek öğrencilerin %13,3’ünün baba; kız öğrencilerin

%8,4'ünün, erkek öğrencilerin %13,2'sinin hep birlikte ve kız öğrencilerin %5,3'ünün, erkek öğrencilerin de %3,5'inin anne yanıtını verdikleri görülmektedir.

Sıralamaya bakıldığı zaman kız ve erkek öğrencilerin izlenecek dizilerin seçimini kimin yaptığına göre dağılımlarında fark görülmemiştir. Ayrıca, tablo incelendiğinde hem kız hem de erkek öğrencilerin %66,7 oranında diziye göre değişir yanıtını verdikleri görülmektedir. Bu sonuç birlikte yaşayan aile bireylerinin ortak izlediği diziler olduğu gibi farklı dizileri de takip edebildiklerini ve izlenecek dizi hakkında ortak bir karara varabildiklerini de göstermektedir.

Tablo 9: Dizilerin Takip Edilme Şekillerine Göre Dağılım

Dizilerin takip edilme şekli	Kız		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Televizyon	399	58,5	583	68,8	982	64,2
İnternet	175	25,7	133	15,7	308	20,1
Her ikisi de	108	15,8	132	15,6	240	15,7
Toplam	682	100,0	848	100,0	1530	100,0

Tablo 9'da örneklem grubunda yer alan gençlerin izledikleri dizileri takip etme şekillerine göre dağılımları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde kız öğrencilerin %58,5'inin, erkek öğrencilerin %68,8'inin televizyondan; kız öğrencilerin %25,7'sinin, erkek öğrencilerin %15,7'sinin internetten; kız öğrencilerin %15,8'inin, erkek öğrencilerin %15,6'sının hem televizyon hem de internetten dizileri takip ettikleri görülmektedir.

Sıralamaya bakıldığı zaman kız ve erkek öğrencilerin izledikleri dizileri takip etme şekillerinde fark görülmemiştir. Ayrıca, tablo incelendiğinde hem kız hem de erkek öğrencilerin %64,2 oranında dizileri televizyondan takip ettikleri görülmektedir. Güner ve arkadaşları (2014) yaptıkları araştırma sonucunda, ortaokul öğrencilerinin en sık kullandıkları medya aracının televizyon olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 10: Dizi Tercihlerine Göre Dağılım

Dizi tercihi	Kız		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Yerli dizi	471	69,1	568	67,0	1039	67,9
Yabancı dizi	148	21,7	184	21,7	332	21,7
Her ikisi de	63	9,2	96	11,3	159	10,4
Toplam	682	100,0	848	100,0	1530	100,0

Tablo 10'da örneklem grubunda yer alan gençlerin dizi tercihlerine göre dağılımları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde kız öğrencilerin %69,1'inin, erkek öğrencilerin %67,0'inin yerli dizi; kız öğrencilerin %21,7'sinin, erkek öğrencilerin %21,7'sinin yabancı dizi ve kız öğrencilerin %9,2'sinin, erkek öğrencilerin de %11,3'ünün hem yerli hem de yabancı dizileri tercih ettikleri görülmektedir.

Sıralamaya bakıldığı zaman kız ve erkek öğrencilerin dizi tercihlerinde fark görülmemiştir. Ayrıca, tablo incelendiğinde hem kız hem de erkek öğrencilerin %67,9 oranında yerli dizileri tercih ettikleri görülmektedir. RTÜK (2012) tarafından yapılan araştırma sonucunda televizyon programlarının izlenme sıklığı ile ilgili verilere bakıldığında, %76.7 ile yerli dizilerin ilk sırada olduğu görülmektedir. Ayrıca televizyonlarda öncelikli olarak yayınlanması istenilen program türleri arasında da %86.3 oranında yerli diziler ilk sırada yer almaktadır. Tablo 9’da da gençlerin dizileri daha çok televizyondan takip ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Gençlerin yerli dizileri daha fazla tercih etmeleri; en çok kullandıkları medya aracının televizyon olması ve televizyonda yerel kanalların daha fazla izlenmesi durumu ile açıklanabilmektedir.

Tablo 11: Bir Bölümün İzlenme Durumu ve Tamamını İzlemeyenlerin Ne Kadarını İzlediklerine Göre Dağılım

Bir bölümün izlenme durumu	Kız		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Evet	463	67,9	529	62,4	992	64,8
Hayır	219	32,1	319	37,6	538	35,2
Toplam	682	100,0	848	100,0	1530	100,0
Tamamını izlemeyenler ne kadarını izliyorlar?	Kız		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Reklama kadar	210	95,9	306	95,9	516	96,0
Sadece özetini	9	4,1	13	4,1	22	4,0
Toplam	219	100,0	319	100,0	538	100,0

Tablo 11’de örneklem grubunda yer alan gençlerin izledikleri dizinin bir bölümünün tamamını izleme durumlarına göre dağılımları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde kız öğrencilerin %67,9’unun, erkek öğrencilerin %62,4’ünün bir bölümün tamamını izledikleri görülmektedir. Bir bölümün tamamını izlemeyen kız öğrencilerin %95,9’unun, erkek öğrencilerin de %95,9’unun reklama kadar izledikleri yanıtını verdikleri görülmektedir. Koçak (2001) tarafından yapılan araştırma sonucunda da benzer şekilde televizyon izleyicilerinin en yüksek oranla (%57.4’ünün) reklam başladığı zaman kanalı değiştirdikleri bulunmuştur. Reklamın toplum ve gençler tarafından izleme keyfini bölen, çekilmez, sıkıcı ve abartılı olarak algılanması (Aytuğ, 2013) izlenme oranını düşürmektedir.

Tablo 12: Bir Haftada İzlenen Dizi Sayısına Göre Dağılım

Bir haftada izlenen dizi sayısı	Kız		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
1	63	9,2	108	12,7	171	11,2
2	120	17,6	157	18,5	277	18,1
3	130	19,1	173	20,4	303	19,8
4	80	11,7	111	13,1	191	12,5
5 ve daha fazlası	289	42,4	299	35,3	588	38,4
Toplam	682	100,0	848	100,0	1530	100,0

Tablo 12’de örneklem grubunda yer alan gençlerin bir haftada izledikleri dizi sayısına göre dağılımları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde kız öğrencilerin %9,2’sinin, erkek öğrencilerin %12,7’sinin 1 dizi; kız öğrencilerin %17,6’sının, erkek öğrencilerin %18,5’inin 2 dizi; kız öğrencilerin %19,1’inin, erkek öğrencilerin %20,4’ünün 3 dizi; kız öğrencilerin %11,7’sinin, erkek öğrencilerin %13,1’inin 4 dizi ve kız öğrencilerin %42,4’ünün, erkek öğrencilerin de %35,3’ünün 5 ve daha fazla dizi izledikleri görülmektedir.

Sıralamaya bakıldığı zaman kız ve erkek öğrencilerin bir haftada izledikleri dizi sayılarında fark görülmemiştir. Ayrıca, tablo incelendiğinde hem kız hem de erkek öğrencilerin %38,4 oranında haftada 5 ve daha fazla dizi izledikleri görülmektedir. Elde edilen bulgu, gençlerin hergün en az bir diziyi takip ettiklerini göstermektedir. Kanal sayısının fazla olması ve her kanalda hergün en az bir dizinin yayınlanmasının, gençleri hergün dizi izlemeye yönlendirdiği ifade edilebilir.

Tablo 13: Televizyon İzleme Sebebine Göre Dağılım

Televizyon izleme sebebi	Kız		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Televizyon seyretmeyi sevdiğim için	357	52,3	439	51,8	796	52,0
Olacakları merak ediyorum	250	36,7	301	35,5	551	36,0
Yapacak başka bir şeyim olmadığı için	175	25,7	201	23,7	376	24,6
Hayal dünyamı geliştirdiği için	110	16,1	145	17,1	255	16,7
Bilmiyorum	69	10,1	79	9,3	148	9,7
Annem-babam da izlediği için	26	3,8	51	6,0	77	5,0
Dışarıda oynama imkanım olmadığı için	26	3,8	31	3,7	57	3,7
Arkadaşım olmadığı için	13	1,9	24	2,8	37	2,4
Annem-babam benimle yeterince ilgilenmediği için	6	,9	8	,9	14	,9

Tablo 13’te örneklem grubunda yer alan gençlerin televizyon izleme sebeplerine göre dağılımları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde, kız öğrencilerin %52,3’ünün, erkek öğrencilerin %51,8’inin televizyon seyretmeyi sevdiğim için; kız öğrencilerin %36,7’sinin, erkek öğrencilerin %35,5’inin olacakları merak ediyorum; kız öğrencilerin %25,7’sinin, erkek öğrencilerin %23,7’sinin yapacak başka bir şeyim olmadığı için; kız öğrencilerin %16,1’inin, erkek öğrencilerin %17,1’inin hayal dünyamı geliştirdiği için; kız öğrencilerin %10,1’inin, erkek öğrencilerin %9,3’ünün bilmiyorum; kız öğrencilerin %3,8’inin, erkek öğrencilerin %6,0’ının annem-babam da izlediği için; kız öğrencilerin %3,8’inin, erkek öğrencilerin %3,7’sinin dışarıda oynama imkanım olmadığı için; kız öğrencilerin %1,9’unun, erkek öğrencilerin %2,8’inin arkadaşım olmadığı için ve kız öğrencilerin %0,9’unun, erkek öğrencilerin de %0,9’unun annem-babam benimle yeterince ilgilenmediği için yanıtını verdikleri görülmektedir.

Sıralamaya bakıldığı zaman kız ve erkek öğrencilerin televizyon izleme sebepleri arasında fark görülmemiştir. Ayrıca, tablo incelendiğinde hem kız hem de erkek öğrencilerin %52,0 oranında televizyon izlemeyi sevdikleri görülmektedir. RTÜK (2006) tarafından yapılan kamuoyu araştırması sonucunda da hem kız hem de erkek öğrenciler

en yüksek oranda televizyon izlemeyi sevdiğim için yanıtını vermişlerdir. Çetin ve Bilgin Aksu (2010)'ya göre de çocuklar televizyonu daha ilgi çekici bulduklarından izlemektedirler. MEB (2008) tarafından yapılan araştırma sonucunda da ortaokul öğrencilerinin “Televizyon izlemeyi seviyor musunuz?” sorusuna %86,3 oranında evet yanıtını vermişlerdir. Araştırma sonuçları elde edilen bulgu ile tutarlılık göstermektedir. Ayrıca elde edilen bu bulgu, gençlerin her gün iki saatlerini televizyon izlemeye ayırdıkları ve bu süreyi de dizi izleyerek geçirdikleri sonucuyla tutarlılık göstermekte olup (Tablo 3 ve 5), televizyonun en çok kullanılan eğlence ve rahatlatma aracı olduğunu da desteklemektedir.

Tablo 14: En Çok İzlenen Dizi Filmlerin Dağılımı

Sıra	En çok izlenen dizi filmler	Kız		Erkek		Toplam	
		n	%	n	%	n	%
1	Diriliş Ertuğrul	155	22,7	270	31,8	425	27,8
2	Kiralık Aşk	211	30,9	194	22,9	405	26,5
3	Tatlı İntikam	194	28,4	184	21,7	378	24,7
4	Kırgın Çiçekler	138	20,2	137	16,2	275	18,0
5	Eşkriya Dünyaya Hükümdar Olmaz	105	15,4	158	18,6	263	17,2
6	Kara Sevda	128	18,8	133	15,7	261	17,1
7	Aşk Yeniden	122	17,9	124	14,6	246	16,1
8	Poyraz Karayel	111	16,3	113	13,3	224	14,6
9	Arka Sokaklar	89	13,0	129	15,2	218	14,2
10	The Flash	83	12,2	108	12,7	191	12,5
11	Baba Candır	90	13,2	99	11,7	189	12,4
12	Kurtlar Vadisi Pusu	58	8,5	117	13,8	175	11,4

Tablo 14'te örneklem grubunda yer alan gençlerin en çok izledikleri dizi filmlerin dağılımı yer almaktadır. Tablo incelendiğinde, kız öğrencilerin %22,7'sinin, erkek öğrencilerin %31,8'inin Diriliş Ertuğrul; kız öğrencilerin %30,9'unun, erkek öğrencilerin %22,9'unun Kiralık Aşk; kız öğrencilerin %28,4'ünün, erkek öğrencilerin %21,7'sinin Tatlı İntikam; kız öğrencilerin %20,2'sinin, erkek öğrencilerin %16,2'sinin Kırgın Çiçekler; kız öğrencilerin %15,4'ünün, erkek öğrencilerin %18,6'sının Eşkriya Dünyaya Hükümdar Olmaz; kız öğrencilerin %18,8'inin, erkek öğrencilerin %15,7'sinin Kara Sevda; kız öğrencilerin %17,9'unun, erkek öğrencilerin %14,6'sının Aşk Yeniden; kız öğrencilerin %16,3'ünün, erkek öğrencilerin %13,3'ünün Poyraz Karayel; kız öğrencilerin %13,0'ının, erkek öğrencilerin %15,2'sinin Arka Sokaklar; kız öğrencilerin %12,2'sinin, erkek öğrencilerin %12,7'sinin The Flash; kız öğrencilerin %13,2'sinin, erkek öğrencilerin %11,7'sinin Baba Candır ve kız öğrencilerin %8,5'inin, erkek öğrencilerin %13,8'inin de Kurtlar Vadisi Pusu dizisini izledikleri görülmektedir. Gençler toplamda 50 diziyi en çok izledikleri diziler olarak belirtmişlerdir. Tabloda kız ve erkek öğrenciler tarafından belirlenen ilk 12 dizi sonucuna yer yerilmiştir.

Kız ve erkek öğrencilerin izledikleri diziler arasında cinsiyete göre bir fark bulunmamıştır. Ancak sıralamaya bakıldığında hem cinsiyetler arasında hen de genel sonuç sıralamasında fark olduğu görülmektedir. Kız öğrencilerin en çok izledikleri ilk on

dizi Kiralık Aşk (%30,9), Tatlı İntikam (%28,4), Diriliş Ertuğrul (%22,7), Kırgın Çiçekler (%20,2), Kara Sevda (%18,8), Aşk Yeniden (%17,9), Poyraz Karayel (%16,3), Eşkiya Dünyaya Hükümdar Olmaz (%15,4), Baba Candır (%13,2) ve Arka Sokaklar (%13,0) iken, erkek öğrencilerin en çok izledikleri ilk on dizi Diriliş Ertuğrul (%31,8), Kiralık Aşk (%22,9), Tatlı İntikam (%21,7), Eşkiya Dünyaya Hükümdar Olmaz (%18,6), Kırgın Çiçekler (%16,2), Kara Sevda (%15,7), Arka Sokaklar (%15,2), Aşk Yeniden (%14,6), Kurtlar Vadisi Pusu (%13,8) ve Poyraz Karayel (%13,3) olarak tespit edilmiştir. Kız öğrencilerin sıralamasında genel sonuca göre The Flash dizisi ilk onda yer almazken Baba Candır dizisi yer almaktadır. Benzer bir şekilde erkek öğrencilerin sıralamasında genel sonuca göre The Flash dizisi ilk onda yer almazken Kurtlar Vadisi Pusu dizisi yer almaktadır. En çok izlenen ilk on dizide cinsiyetler arasında farka bakıldığı zaman da kız öğrencilerin sıralamasında Kurtlar Vadisi Pusu, erkek öğrencilerin sıralamasında Baba Candır dizisinin bulunmadığı görülmektedir. 9 yerli bir yabancı dizi bulgusu, Tablo10'da elde edilen bulgu ile tutarlılık göstermektedir. Ayrıca; gençlerin en çok tercih ettikleri dizi türleri (Tablo 17) ile en çok tercih ettikleri dizilerin birbiri ile tutarlı olduğu da görülmektedir.

Tablo 15: En Çok Sevilen Dizi Film Oyuncularının Dağılımı

En çok sevilen dizi film oyuncuları	Kız		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Engin Altan DÜZYATAN	121	17,7	228	26,9	349	22,8
Elçin SANGU	190	27,9	155	18,3	345	22,5
Barış ARDUÇ	187	27,4	155	18,3	342	22,4
İlker KALELİ	125	18,3	122	14,4	247	16,1
Burak ÖZÇİVİT	125	18,3	116	13,7	241	15,8
Serkan ÇAYOĞLU	94	13,8	88	10,4	182	11,9
Dyla O'BREAN	92	13,5	87	10,3	179	11,7
Leyla Lydia TUĞUTLU	95	13,9	83	9,8	178	11,6
Onur TUNA	61	8,9	117	13,8	178	11,6
Burçin TERZİOĞLU	86	12,6	90	10,6	176	11,5
Cem UÇAR	55	8,1	103	12,1	158	10,3
Barış BAĞCI	55	8,1	103	12,1	158	10,3
Gürkan UYGUN	49	7,2	96	11,3	145	9,5
Necati ŞAŞMAZ	50	7,3	83	9,8	133	8,7
Hande DOĞANDEMİR	73	10,7	59	7,0	132	8,6
Oktay KAYNARCA	53	7,8	71	8,4	124	8,1
Seçkin ÖZDEMİR	69	10,1	53	6,2	122	8,0
Berna KORALTÜRK	66	9,7	52	6,1	118	7,7
Uraz KAYGILAROĞLU	56	8,2	51	6,0	107	7,0
Emilia CLARKE	41	6,0	58	6,8	99	6,5
Yurdaer OKUR	20	2,9	41	4,8	61	4,0
Erdal BEŞİKÇİOĞLU	25	3,7	30	3,5	55	3,6
Deniz ÇAKIR	26	3,8	26	3,1	52	3,4
Kit HARRINGTON	15	2,2	22	2,6	37	2,4
Pelin KARAHAN	14	2,1	17	2,0	31	2,0
Burcu BİRİCİK	5	,7	20	2,4	25	1,6
Brad PITT	5	,7	8	,9	13	,8
Cansel ERÇİN	5	,7	3	,4	8	,5

Tablo 15’te örneklem grubunda yer alan gençlerin en çok sevdikleri dizi film oyuncularına göre dağılımları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde, kız öğrencilerin %17,7’sinin, erkek öğrencilerin %26,9’unun Engin Altan DÜZYATAN; kız öğrencilerin %27,9’unun, erkek öğrencilerin %18,3’ünün Elçin SANGU; kız öğrencilerin %27,4’ünün, erkek öğrencilerin %18,3’ünün Barış ARDUÇ; kız öğrencilerin %18,3’ünün, erkek öğrencilerin %14,4’ünün İlker KALELİ; kız öğrencilerin %18,3’ünün, erkek öğrencilerin %13,7’sinin Burak ÖZÇİVİT; kız öğrencilerin %13,8’inin, erkek öğrencilerin %10,4’ünün Serkan ÇAYOĞLU; kız öğrencilerin %13,5’inin, erkek öğrencilerin %10,3’ünün Dyla O’BREAN; kız öğrencilerin %13,9’unun, erkek öğrencilerin %9,8’inin Leyla Lydia TUĞUTLU; kız öğrencilerin %8,9’unun, erkek öğrencilerin %13,8’inin Onur TUNA; kız öğrencilerin %12,6’sının, erkek öğrencilerin %10,6’sının Burçin TERZİOĞLU; kız öğrencilerin %8,1’inin, erkek öğrencilerin %12,1’inin Cem UÇAR; kız öğrencilerin %8,1’inin, erkek öğrencilerin %12,1’inin Barış BAĞCI; kız öğrencilerin %7,2’sinin, erkek öğrencilerin %11,3’ünün Gürkan UYGUN; kız öğrencilerin %7,3’ünün, erkek öğrencilerin %9,8’inin Necati ŞAŞMAZ; kız öğrencilerin %10,7’sinin, erkek öğrencilerin %7,0’ının Hande DOĞANDEMİR; kız öğrencilerin %7,8’inin, erkek öğrencilerin %8,4’ünün Oktay KAYNARCA; kız öğrencilerin %10,1’inin, erkek öğrencilerin %6,2’sinin Seçkin ÖZDEMİR; kız öğrencilerin %89,7’sinin, erkek öğrencilerin %6,1’inin Berna KORALTÜRK; kız öğrencilerin %8,2’sinin, erkek öğrencilerin %6,0’ının Uraz KAYGILAROĞLU; kız öğrencilerin %6,0’ının, erkek öğrencilerin %6,8’inin Emilia CLARKE; kız öğrencilerin %2,9’unun, erkek öğrencilerin %4,8’inin Yurdaer OKUR; kız öğrencilerin %3,7’sinin, erkek öğrencilerin %3,5’inin Erdal BEŞİKÇİOĞLU; kız öğrencilerin %3,8’inin, erkek öğrencilerin %3,1’inin Deniz ÇAKIR; kız öğrencilerin %2,2’sinin, erkek öğrencilerin %2,6’sının Kit HARRINGTON; kız öğrencilerin %2,1’inin, erkek öğrencilerin %2,0’ının Pelin KARAHAN; kız öğrencilerin %0,7’sinin, erkek öğrencilerin %2,4’ünün Burcu BİRİCİK; kız öğrencilerin %0,7’sinin, erkek öğrencilerin %0,9’unun Brad PITT ve kız öğrencilerin %0,7’sinin, erkek öğrencilerin de %0,4’ünün Cansel ERÇİN’i sevdikleri görülmektedir.

Kız ve erkek öğrencilerin en çok sevdikleri dizi film oyuncuları arasında cinsiyet açısından bir fark bulunmamıştır. Ancak sıralamaya bakıldığı zaman, hem kız ve erkek öğrenciler arasında hem de genel sonuç ile cinsiyetler arasında sıralamanın farklı olduğu görülmektedir. Kız öğrencilerin en çok sevdikleri ilk üç dizi film oyuncusu Elçin SANGU (%27,9), Barış ARDUÇ (%27,4), İlker KALELİ (%18,3) ve Burak ÖZÇİVİT (%18,3) iken, erkek öğrencilerin en çok sevdikleri ilk üç dizi film oyuncusu Engin Altan DÜZYATAN (%26,9), Elçin SANGU (%18,3), Barış ARDUÇ (%18,3) ve İlker KALELİ (%14,4) olarak tespit edilmiştir. Kız öğrencilerin en çok izledikleri dizi film %30,9 oranında Kiralık Aşk dizisidir ve en çok sevdikleri ilk iki dizi film oyuncusunun da Kiralık Aşk dizisinin başrol oyuncuları olduğu görülmektedir. Erkek öğrencilerin en çok izledikleri ilk iki dizi film %31,8 oranında Diriliş Ertuğrul ve %22,9 oranında Kiralık Aşk dizisidir ve en çok sevdikleri ilk üç dizi film oyuncusunun da Diriliş Ertuğrul ve Kiralık Aşk dizilerinin başrol oyuncuları olduğu görülmektedir. İlhan (2010) yaptığı araştırma sonucunda 14-15 yaş grubu gençlerin dizi oyuncularına yoğun ilgisi olduğunu saptamıştır. Araştırmaya katılan gençlerin tamamının sevdikleri oyuncuyu belirtmeleri, dizileri takip ettikleri kadar dizi oyuncularını da takip ettikleri sonucuna ulaşmamızı

sağlamaktadır. Ayrıca; gençlerin sevdikleri dizi film oyuncularını model alma eğilimi gösterebileceklerini de ortaya koymaktadır. Benzer çalışmalarla uyumlu olarak (Babacan, 2015), Oyuncuların sosyal medya hesaplarının gençler tarafından yakından takip edilmesi ve takipçi sayılarının fazla olması da bu sonuç ile açıklanabilmektedir.

Tablo 16: Büyüdüğünde Benzemek İstedığı Dizi Film Oyuncularına Göre Dağılım

Büyüdüğünde benzemek istediği dizi film oyuncuları	Kız		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Hiç kimseye	395	57,7	500	59,1	895	58,5
Elçin SANGU	169	24,7	0	0,0	169	11,0
Engin Altan DÜZYATAN	0	0,0	142	16,8	142	9,3
Hande ERÇEL	88	12,9	0	0,0	88	5,8
Necati ŞAŞMAZ	0	0,0	85	10,0	85	5,6
İlker KALELİ	0	0,0	73	8,6	73	4,8
Demet ÖZDEMİR	71	10,4	0	0,0	71	4,6
Açelya TOPALOĞLU	68	9,9	0	0,0	68	4,4
Ceren MORAY	67	9,8	0	0,0	67	4,4
Oktay KAYNARCA	0	0,0	66	7,8	66	4,3
Burak ÖZÇİVİT	0	0,0	65	7,7	65	4,2
Onur TUNA	0	0,0	60	3,9	60	3,9
Grant GUSTIN	0	0,0	48	3,1	48	3,1
Serenay SARIKAYA	43	6,3	0	0,0	43	2,8
Uraz KAYGILAROĞLU	0	0,0	35	2,3	35	2,3
Yurdaer OKUR	0	0,0	24	1,6	24	1,6

Tablo 16’da örneklem grubunda yer alan gençlerin büyüdülerinde benzemek istedikleri dizi film oyuncularına göre dağılımları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde, kız öğrencilerin %57,7’sinin, erkek öğrencilerin %59,1’inin hiç kimseye; kız öğrencilerin %24,7’sinin Elçin SANGU; erkek öğrencilerin %16,8’inin Engin Altan DÜZYATAN; kız öğrencilerin %12,9’unun Hande ERÇEL; erkek öğrencilerin %10,0’ünün Necati ŞAŞMAZ; erkek öğrencilerin %8,6’sının İlker KALELİ; kız öğrencilerin %10,4’ünün Demet ÖZDEMİR; kız öğrencilerin %9,9’unun Açelya TOPALOĞLU; kız öğrencilerin %9,8’inin Ceren MORAY; erkek öğrencilerin %7,8’inin Oktay KAYNARCA; erkek öğrencilerin %7,7’sinin Burak ÖZÇİVİT; erkek öğrencilerin %3,9’unun Onur TUNA; erkek öğrencilerin %3,1’inin Grant GUSTIN; kız öğrencilerin %6,3’ünün Serenay SARIKAYA; erkek öğrencilerin de %2,3’ünün Uraz KAYGILAROĞLU ve erkek öğrencilerin de %1,6’sının Yurdaer OKUR yanıtını verdikleri görülmektedir.

Tablo incelendiğinde hem kız hem de erkek öğrencilerin %58,5 oranında büyüdüğü zaman dizi film oyuncularından hiç kimseye benzemek istemedikleri görülmektedir. İkinci sırada ise kız öğrencilerin %24,7 oranında Elçin SANGU’ya, erkek öğrencilerin de %16,8 oranında Engin Altan DÜZYATAN’a benzemek istedikleri görülmektedir. Bu sonuç, hem kız ve erkek öğrencilerin en çok sevdikleri dizi film oyuncusu sonucuyla (Tablo 15) hem de en çok izledikleri dizi sonucuyla (Tablo 14) tutarlılık göstermektedir. Gençlerin büyüdülerinde kimseye benzemek istememeleri; kendileri ile barışık olduklarını ve kendilerini sevdiklerini düşünmemizi sağlayabilmektedir. Ancak içinde buldukları

gelişim dönemi ve özellikleri göz önünde bulundurulduğunda; takip ettikleri, benzemek istedikleri, beğendikleri ve model aldıkları ünlülerin olması normal bir durum olarak karşılanabilir.

Tablo 17: Tercih Edilen Dizi Türüne Göre Dağılım

Tercih edilen dizi türü	Kız		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Aksiyon	268	39,3	400	47,2	668	43,7
Macera	234	34,3	314	37,0	548	35,8
Komedi	244	35,8	283	33,4	527	34,4
Aşk	190	27,9	198	23,3	388	25,4
Bilimkurgu	149	21,8	162	19,1	311	20,3
Tarihi	124	18,2	172	20,3	296	19,3
Fantastik	131	19,2	155	18,3	286	18,7
Şiddet	100	14,7	161	19,0	261	17,1
Romantik Komedi	127	18,6	118	13,9	245	16,0
Korku	96	14,1	114	13,4	210	13,7
Eğitici	92	13,5	96	11,3	188	12,3
Gençlik	92	13,5	95	11,2	187	12,2
Polisiye	64	9,4	82	9,7	146	9,5
Dram	60	8,8	78	9,2	138	9,0
Aile	58	8,5	61	7,2	119	7,8
Dini	41	6,0	55	6,5	96	6,3

Tablo 17’de örneklem grubunda yer alan gençlerin tercih ettikleri dizi türüne göre dağılımları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde, kız öğrencilerin %39,3’ünün, erkek öğrencilerin %47,2’sinin aksiyon; kız öğrencilerin %34,3’ünün, erkek öğrencilerin %37,0’inin macera; kız öğrencilerin %35,8’inin, erkek öğrencilerin %33,4’ünün komedi; kız öğrencilerin %27,9’unun, erkek öğrencilerin %23,3’ünün aşk; kız öğrencilerin %21,8’inin, erkek öğrencilerin %19,1’inin bilimkurgu; kız öğrencilerin %18,2’sinin, erkek öğrencilerin %20,3’ünün tarihi; kız öğrencilerin %19,2’sinin, erkek öğrencilerin %18,3’ünün fantastik; kız öğrencilerin %14,7’sinin, erkek öğrencilerin %19,0’ının şiddet; kız öğrencilerin %18,6’sinin, erkek öğrencilerin %13,9’unun romantik komedi; kız öğrencilerin %14,1’inin, erkek öğrencilerin %13,4’ünün korku; kız öğrencilerin %13,5’inin, erkek öğrencilerin %11,3’ünün eğitici; kız öğrencilerin %13,5’inin, erkek öğrencilerin %11,2’sinin gençlik; kız öğrencilerin %9,4’ünün, erkek öğrencilerin %9,7’sinin polisiye; kız öğrencilerin %8,8’inin, erkek öğrencilerin %9,2’sinin dram; kız öğrencilerin %8,5’inin, erkek öğrencilerin %7,2’sinin aile ve kız öğrencilerin %6,0’ının, erkek öğrencilerin de %6,5’inin dini türde dizleri tercih ettikleri görülmektedir.

Kız ve erkek öğrencilerin izlemeyi tercih ettikleri dizi türünde fark görülmemiştir. Ancak, sıralamaya bakıldığı zaman kız öğrencilerin tercih ettikleri ilk beş dizi türü aksiyon (%39,3), komedi (%35,8), macera (%34,3), aşk (%27,9) ve bilimkurgu (%21,8) iken erkek öğrencilerin ilk beş tercihi aksiyon (%47,2), macera (%37,0), komedi (%33,4), aşk (%23,3) ve tarihi (%20,3) diziler olarak belirlenmiştir. Hem kız hem de erkek öğrencilerin genel sonuca göre tercih ettikleri ilk beş dizi türü ise, %43,7 oranında aksiyon, %35,8

oranında macera, %34,4 oranında komedi, %25,4 aşk ve %20,3 oranında bilimkurgu olarak belirlenmiştir. MEB (2008) tarafından yapılan araştırma sonucunda da gençlerin en çok aksiyon ve macera türündeki yapımlardan hoşlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Cesur ve Paker (2007) yaptıkları araştırma sonucunda da ilköğretim öğrencilerinin televizyonda en çok macera türü dizi ve filmleri izlemeyi tercih ettikleri ifade edilmiştir. Elde edilen bu bulgu gençlerin en çok izledikleri dizi filmler açısından değerlendirildiğinde, en çok izlenen diziler ile tercih edilen dizi türlerinin sonuçlarıyla tutarlı olduğunu göstermektedir (Tablo 14).

Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde tercih edilen boş zaman etkinlikleri açısından cinsiyetler arasında farklılık olmadığı söylenebilir. Bu yorum diğer araştırmacıların (Tokgöz ve arkadaşları, 2015) yorumları ile de tutarlıdır. Benzer çalışmalarla (Arslan Cansever, 2010; Aslan ve Arslan Cansever, 2012; Gökçe Arslan ve Seferoğlu, 2015; Hekim ve Yüksel, 2015; İlhan ve Çetinkaya, 2013) uyumlu olarak, gençlerin en çok tercih ettikleri etkinlikler; bilgisayarda vakit geçirmek, televizyon izlemek ve kitap okumak olarak sıralanabilir. Kitap okuma oranlarının düşük olduğuna yönelik genel algının aksine, kitap okumanın kızlarda en çok tercih edilen etkinlik olarak ikinci sırada ve erkeklerde ise üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Gençlerin spor ve müzik gibi etkinlikleri daha az tercih ettikleri söylenebilir. Bu değerlendirme, son dönemde yaygın olan gençlerin spor, kültür ve sanat etkinliklerine katılımlarının düşük olduğu yönündeki genel kanı ile tutarlıdır. Bunun yanında ders çalışmak ve test çözmek gibi akademik etkinliklerin gençler tarafından boş zaman etkinliği olarak değerlendirildikleri gözlenmektedir. Gençlerin bu algılarında akademik başarının toplumsal bir beklenti olarak ön sırada gelmesinden kaynaklandığı düşünülebilir. Bu araştırma sonuçları, diğer bir çok çalışmada (Aksaçoğlu ve Yılmaz, 2007; Aral ve arkadaşları 2011; Nielsen Media, 1998; Kann ve arkadaşları, 2013) da iddia edildiği gibi, gençlerin günde ortalama iki saatlerini televizyon izlemeye ayırdıklarını göstermektedir. Ayrıca bu sürenin dizi izleyerek geçirildiği görülmüştür. Bu durum gençlerin haftada en az 14 saatlerini televizyon karşısında geçirdiklerini göstermektedir.

Gençlerin yerli dizileri izlemeyi sevdiğikleri söylenebilir. Gençlerin en çok tercih ettikleri dizi türü; aksiyon, macera ve komedi olarak sıralanabilir. Dizileri sevme sebeplerinin de yüksek oranda eğlenceli/komik olması, gençlerin gülmeye ve rahatlamaya ihtiyaçları olduğunu düşündürülebilir.

Gençlerin en çok izledikleri dizi film Diriliş Ertuğrul olarak tespit edilmiştir. En çok sevilen dizi film oyuncusu da Engin Altan DÜZYATAN'dır. Kız öğrencilerin en çok izledikleri dizi film Kiralık Aşk ve en çok sevdiğikleri dizi film oyuncusu da Elçin SANGU olarak bulunmuştur. Erkek öğrencilerin en çok izledikleri dizi film Diriliş Ertuğrul, en çok sevdiğikleri dizi film oyuncusu da Engin Altan DÜZYATAN olarak saptanmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda;

Gençlerin içinde buldukları gelişim dönemi ve özellikleri konusunda bilinçlendirilmeleri, fiziksel gelişimin hızlı olduğu dönemde bulunmaları sebebiyle de fiziksel aktivitenin öneminin vurgulanması ve fiziksel olarak aktif olacakları etkinliklere yönlendirilmeleri,

Anne ve babaların çocuklarının televizyon ya da bilgisayar başında geçirdikleri vakit konusunda bilinçlendirilmeleri,

Öğretmenlerin medya okur-yazarlığı konusunda çeşitli etkinlikler yaptırarak (ödev, proje ve araştırma gibi) gençlerin bilinçlenmesinin sağlanması,

İzlenen dizilerin içeriğinin gençler için uygun olup olmadığının uzmanlar tarafından incelenmesinin gerektiği önerilebilir.

Kaynaklar

Aksaçoğlu, A. G. ve Yılmaz, B. (2007). Öğrencilerin televizyon izlemeleri ve bilgisayar kullanmalarının okuma alışkanlıkları üzerine etkisi. *Türk Kütüphaneciliği*, 21(1), s. 3-28

Akyüz, E. (2013). Çocuğun bilgi edinme ve zararlı yayınlara karşı korunma hakkı. *I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı-1*. haz. Yavuzer H. ve Şirin, M. R., s.115-132. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.

Aral, N., Ceylan, R. ve Bıçakçı M. Y. (2011). Çocukların televizyon seyretme alışkanlıklarının yaş ve cinsiyete göre incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(2), s. 489-498

Arslan Cansever, B. (2010). *Ergenlerin internet kullanımının aile ve okul bağlamında yarattığı sorunlar* (Yayımlanmamış doktora tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Arslan N. Arslan Cansever B. (2012) Ergenlerin boş zaman değerlendirme algısı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42 s. 23-35.

Ayaşlı, Z. (2006). *Televizyonun popüler kültürü oluşturma ve yayma etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi.

Aytuğ, Y. (2013). Reklamlar niye izlenmiyor? 15 Haziran 2016 tarihinde <http://www.sabah.com.tr/yazarlar/gunaydin/aytug/2013/08/11/reklamlar-niye-izlenmiyor> adresinden erişildi.

Babacan, M. E. (2015). *Sosyal medya ve gençlik*. İstanbul: Açılım Kitap

Büyükbaykal, G. (2007). Televizyonun çocuklar üzerindeki etkileri. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 28 s. 31-44.

Cesur, S. ve Parker, O. (2007). Televizyon ve çocuk: çocukların tv programlarına ilişkin tercihleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(19) s. 106-125.

Coşgun, M. (2012). Gençlerin kimlik gelişimi ve sosyalleşme sürecine televizyon dizilerinin etkisi (Sakarya ili Kocaali ilçesi örneği). *Akademik Bakış Dergisi*, 28 s. 1-21.

Çetin, N. ve Bilgin Aksu, M. (2010). İlköğretim 4-8. sınıf (10-14 yaş) öğrencilerinin televizyon izleme profili. *Millî Eğitim Dergisi*, 187, s. 122-137.

Gauntlett, D. ve Hill, A. (2002). *TV living: television, culture and everyday life*. Routledge.

Göçen, G. (2011). *Televizyonun konuşma eğitimine etkileri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Gökçearsan, Ş., ve Seferoğlu, S. S. (2015). Ortaokul öğrencilerinin internet kullanım biçimleri: riskli davranışlar ve fırsatlar. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24.1, s. 383-404.

Güner, F., Topaloğlu, N. ve Genç, S. Z. (2014). Medya iletilerinin gerçeği yansıtırma düzeylerinin öğrenci görüşlerine göre tespiti. *Bilgisayar ve Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(3), s. 69-90.

Hekim, M., ve Yüksel Y. (2015). Kırsal kesimde yaşayan ortaokul öğrencilerinin rekreatif tercihlerinin incelenmesi (Ağlasun ilçesi örneği). Şimşek, K. Y., ve Tütüncü Ö. (Ed.). *III. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi Bildiri Kitabı*. s. 439-446. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.

İlhan, V. (2010). *Medya ve gençlik: 15-24 yaş arası gençlerin televizyon dizilerini izleme pratiklerindeki dönüşüm* (Yayımlanmamış doktora tezi). Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

İlhan, V. ve Çetinkaya, Ç. (2013). İlkokul öğrencilerinin tematik çocuk kanallarındaki çizgi filmleri izleme alışkanlıkları. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), s. 317-326.

Kalan, G. Ö. (2010). Medya okuryazarlığı ve okul öncesi çocuk: ebeveynlerin medya okuryazarlığı bilinci üzerine bir araştırma. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Hakemli Dergisi*, 1(39), s. 59-73.

Kann, L., Kinchen, S., Shanklin, S. L. Flint, K. H., Hawkins, J., Harris, W. A., Lowry, R., O'Malley Olsen, E., McManus, T., Chyen, D., Whittle, L., Taylor, E., Demissie, Z., Brener, Z., Thornton, J., Moore, J., ve Zaza, S. (2014). *Youth risk behavior surveillance- United States, 2013*. Morbidity and Mortality Weekly Report.

Karasar, N. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım

Koçak (2001). *Televizyon izleyici davranışları, televizyon izleyicilerinin tercihleri ve doyumları üzerine teorik ve uygulamalı bir çalışma* (Yayımlanmamış doktora tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), (2008). *Öğrencilerin Televizyon İzleme Alışkanlıkları*. Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı (EARGED). 10 Nisan 2016 tarihinde http://www.meb.gov.tr/earged/earged/TV_izleme.pdf adresinden erişildi.

Mutlu, E. (2005). *Globalleşme, popüler kültür ve medya*. Ankara: Ütopya Yayınevi.

Mutlu, E. (1999). *Televizyon ve Toplum*. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu

Nielsen Media (1998). *Report on Television Research*. New York.

Özer, Ö. (2004). *Yetiştirme Kuramı: Televizyonun Kültürel İşlevlerinin İncelenmesi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.

Pembecioğlu, N. (2013). TRT Çocuk/çocuklar için eğitim hedeflerinin eğlenceli içeriğe dönüşmesi sürecinin araştırılması. *I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı-1*, Haz. Yavuzer H. ve Şirin, M. R. s.473-511. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) (2006). *İlköğretim çağındaki çocukların televizyon izleme alışkanlıkları kamuoyu araştırması*. 19 Nisan 2016 tarihinde www.rtuk.org.tr/sayfalar/IcerikGoster.aspx?icerik_id=57ce5022-fd71-442a--6567ae4a9e9b adresinden erişildi.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) (2012). *Televizyon izleme eğilimleri araştırması*. 25 Haziran 2016 tarihinde www.rtuk.org.tr/Icerik/DownloadReport/13 adresinden erişildi.

Tokgöz, M., Demiroğlu, B. ve Aslan, Y. (2015). Ortaokul öğrencilerinin serbest zaman tercihlerinin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi. *Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi*, 2(3) s. 29-44.

Rideout, V. J., Foehr, U. G., D. ve Roberts, D. F. (2010). *Generation media in the lives of 8- to 18-year-olds*. A Kaiser Family Foundation Study. Menlo Park, California.

Signorielli, N. (2004). Aging on television: message relating to gender, race, and occupation in prime time. *Journal of Broadcasting and Electronic Media*, 48 (2), s. 279

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.